

ju.remissvar@regeringskansliet.se
ju.L2@regeringskansliet.se

Yttrande över betänkandet Ersättningsregler med brottsoffret i fokus (SOU 2025:23)

Ert dnr Ju2025/00641

Brottsoffermyndigheten ser mycket positivt på alla initiativ som stärker brottsoffrens ställning och förbättrar deras möjligheter till ekonomisk ersättning. De förslag som utredningen lämnar tar viktiga steg i den riktningen. Myndigheten har granskat betänkandet utifrån hur förslagen påverkar brottsutsatta och deras rättigheter. Synpunkter på förslagen redovisas nedan under respektive rubrik. När det gäller övriga delar av betänkandet har Brottsoffermyndigheten inga kommentarer utan instämmer helt i utredningens bedömningar och förslag.

Utbetalning av brottsskadeersättning

Den nuvarande ersättningsprocessen för skador till följd av brott upplevs av många som komplicerad och tidskrävande. Det är därför mycket glädjande att det föreslås lagstiftningsförändringar i syfte att få till stånd en förbättring av ersättningsystemet. Brottsoffermyndigheten tillstyrker utredningens förslag då det innebär att många brottsoffer kommer att få ut sin ersättning snabbare än idag.

Det finns emellertid åtgärder som skulle kunna vidtas för att förenkla systemet ytterligare och göra det ännu mer gynnsamt för brottsoffren.

Utredningens förslag innebär en möjlighet för brottsutsatta att ansöka om brottsskadeersättning hos Brottsoffermyndigheten utan att dessförinnan ha ansökt om verkställighet hos Kronofogden. Även efter Brottsoffermyndighetens reglering av brottsskadeersättningen kommer brottsoffret i många fall att ha kvar en del av skadeståndskravet gentemot gärningspersonen, en så kallad restfordran. Restfordran kommer i regel att bestå av upplupen ränta och, för de som fått överfallsersättning utbetald via sin hemförsäkring, ett belopp

motsvarande försäkringsersättningens storlek. För att få denna restfordran betald kommer brottsoffret att behöva ansöka om verkställighet hos Kronofogden.

Ett sätt att göra det föreslagna systemet ännu bättre vore därför att ge Brottsoffermyndigheten möjlighet att även ersätta upplupen ränta samt att avskaffa skyldigheten för Brottsoffermyndigheten att avräkna ersättning från summaförsäkringar. Brottsoffret skulle då, i de allra flesta fall, få full ersättning utan att någonsin behöva vända sig till Kronofogden. En alternativ ordning skulle kunna vara att Brottsoffermyndigheten ser till att brottsoffrets återstående krav på skadestånd gentemot gärningspersonen skickas vidare till Kronofogden efter avslutad brottsskadereglering.

Ekonomiska konsekvenser av utredningens förslag

Brottsoffermyndigheten delar utredningens bedömning att förslaget kommer att medföra ett ökat resursbehov för Brottsoffermyndigheten och att storleken på det tillkommande resursbehovet är svårt att uppskatta. Brottsoffermyndighetens uppfattning är dock att de föreslagna förändringarna kommer att medföra en klart kraftigare ökning i ärendemängd än vad utredningen förutspår. Mot bakgrund av den påverkan som reformen kan antas få på Brottsoffermyndighetens brottsskade- och regressverksamhet bedöms den föreslagna anslagshöjningen inte vara tillräcklig. Myndigheten utgår från att de föreslagna förändringarna följs av de resursförstärkningar som behövs för att upprätthålla acceptabla handläggningstider och ärendebalanser samt god service och hög kvalitet vid hanteringen av den större ärendemängden.

Frivillig betalning av brottsskadestånd

Det är mycket välkommet med en frivillig och kostnadsfri betalningslösning för brottsskadestånd. Det är också positivt att det föreslås att grundavgift inte ska påföras den gärningsperson som gör rätt för sig inom utsatt tid när det ansökts om verkställighet. Förslaget är således ett steg i rätt riktning.

Den frivilliga betalningsmöjlighet som föreslås bygger i allt väsentligt på det redan befintliga och sällan använda nedsättningsförfarandet hos Kronofogden. Förfarandet kan upplevas som komplicerat och kräver dessutom att gärningspersonen betalar innan domen vunnit laga kraft, vilket torde medföra såväl pedagogiska som praktiska problem. Ett inbetalningskort efter lagakraftvunnen dom, där upplupen ränta är inräknad, är den lösning som måste eftersträvas.

Föräldrars principalansvar

Som Brottsoffermyndigheten tidigare har påpekat i flera sammanhang kan principalansvaret för föräldrar få vissa negativa konsekvenser ur ett brottsofferperspektiv. Lagstiftningen har medfört att flera brottsoffer antingen tvingats in

i civilrättsliga processer eller förlorat hela eller delar av den brottsskadeersättning de har rätt till. Det är därför bra att utredningen inte förordar ett beloppsmässigt utökat principalansvar.

Däremot tillstyrker Brottsoffermyndigheten förslaget om att ansvaret ska omfatta även ren förmögenhetsskada. Den typen av skador ersätts normalt sett inte enligt brottsskadelagen och en sådan utökning av principalansvaret skulle öka möjligheterna för brottsoffer att få ersättning vid bedrägerier och andra förmögenhetsbrott.

Brottsoffermyndigheten tillstyrker även förslaget om införande av tillgänglighetsdelgivning.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören Anders Alenskär efter föredragning av juristerna Åsa Lundmark och Erika Åhl.

Anders Alenskär